

AYDIN E TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2024/44

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 18/7/2024 tarihli ve 2024/692 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
I. GİRİŞ	1
II. GENEL BİLGİLER	2
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
B. Personel.....	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılanlar.....	4
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER	4
A. Fiziksel Koşullar.....	4
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	8
C. Beslenme.....	9
D. Sağlık Hizmetleri.....	10
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	12
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler.....	12
G. Dış Dünya İle Etkileşim.....	14
IV. TAVSİYELER	15
A. Değerlendirme.....	15
B. Tavsiyeler.....	15
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	15
2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiye.....	17

KISALTMALAR

- BM** : Birleşmiş Milletler
- OPCAT** : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
- SEGBİS** : Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
- TIHEK** : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- UÖM** : Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un *“Kapalı Ceza İnfaz Kurumları”* başlıklı 8'inci maddesi şöyledir: *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 18-19/4/2024 tarihlerinde Aydın E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ *habersiz* bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu Üyesi ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcısı ... ve Sosyal Hizmet Uzmanı ... ile Kurumumuzun talebi üzerine görevlendirilen Hekim ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede; TİHEK Heyeti tarafından, UÖM, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, kurumun mevcut durumu, mahpusların² sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. Buradaki görüşmenin ardından İdareden, mahpusların yerleşim planına ilişkin alınan belge üzerinden, İdarenin dahli olmadan özellikle farklı suç türünden mahpusların bulunduğu koşullar seçilerek buradaki mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TİHEK hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş; gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurları ile diğer idari personelden herhangi bir kimse koşullarda bulunmamıştır. Mahpuslarla yapılan görüşmelerin ardından Ziyaret Heyeti koşulların bulunduğu alan ve eklentilerde incelemelerde bulunmuştur. İncelemeler sırasında sağlık servisi, psikososyal servis, manevi rehberlik servisi, kütüphane, atölyeler, kamera odası, kantin, açık ve kapalı görüş alanları, avukat görüşme alanı, personel yemekhanesi, ziyaretçi odaları, açık ve kapalı spor salonları ziyaret edilmiştir. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler ile acil olduğu değerlendirilen hususlar paylaşılmış; ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşılarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş; ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 8/2/2024 tarihli ve 2024/230 sayılı Kurul kararı ve Başkanlık makamının 2/4/2024 tarihli ve 35127 sayılı oluruna istinaden 18-19/4/2024 tarihinde, Aydın E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hüküm özlüleri ifade etmektedir.

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. Aydın merkeze 5 kilometre uzaklıkta bulunan Kurum, 1985 yılında faaliyete geçmiştir. Kuruma toplu taşıma araçları ile ulaşım mümkündür.

B. Personel

10. Personelin unvanlarına göre sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

ÜN VAN	MEVCUT PERSONEL SAYISI:
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	3
İdare Memuru	4
Diş Hekimi	1
Öğretmen	2
Psikolog	5
Sosyal Çalışmacı	2
İnfaz ve Koruma Baş Memuru	9
İnfaz ve Koruma Memuru	166
Bilgisayar İşletmeni	5
Kâtip	1
Sayman	1
Hizmetli	1
Kaloriferci	1
Sağlık Memuru	4
Teknisyen	6
Şoför	11
TOPLAM PERSONEL	223

11. İdare, Kurum personelinin hizmet içi eğitim kapsamında çok sayıda eğitim aldığını ancak alınan eğitimler içerisinde insan hakları eğitimi ile işkence ve kötü muamele yasağı eğitimlerinin olmadığı bilgisini paylaşmıştır.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılanlar

12. Kurumun kapasitesi 495, artırılmış kapasitesi ise 1000 kişidir. Ziyaret tarihinde Kurumda 1205'i hükümlü, 138'i tutuklu ve 28'i hüküm özlü olmak üzere toplam 1371 mahpus bulunmaktadır.

13. Kurumda 13 yabancı mahpus bulunmaktadır.

14. Kurumda 91 kadın mahpus ve 5 anne yanında kalan çocuk bulunmaktadır. Kurumda çocuk mahpus bulunmamaktadır.

15. Kurumda engelli mahpus bulunmamaktadır. Astım, diyabet, kalp hastalığı, epilepsi, hipertansiyon başta olmak üzere çeşitli kronik hastalığı olan 41 mahpus Kurumda barınmaktadır.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

16. Kurumda; 1 kapalı spor salonu, 1 açık spor salonu, 4 derslik, 20 kapalı görüş kabini, 4 açık görüş salonu, 3 eş görüşme odası, 3 avukat görüşme odası, 24 müşahede odası, 2 grup çalışma odası, 1 manevi rehberlik odası, 1 konferans salonu, 4 aktif Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi (SEGBİS) cihazı, kütüphane, personel yemekhanesi, terzihane, mescit, revir, psikososyal servis odası, merkez kontrol odası ve kantin bulunmaktadır.

17. Kurum A, B, C, D, E, F bloklarından oluşmakta olup bloklarda toplam 56 koğu bulunmektedir. Kadın mahpuslar A bloktaki koğuşlarda, erkek mahpuslar ise diğer bloklardaki koğuşlarda barındırılmakta olup birbirlerinden tamamen ayrıştırılmıştır. Ziyaret Heyetinin koğuşlarda yaptığı incelemede koğuşlarda kapasitenin üzerinde mahpusun barındırıldığı, birçok koğuştaki mahpusların yere yatak serip uyuduğu gözlemlenmiştir. Görüşme yapılan mahpusların bazıları, koğuşlardaki mahpus yoğunluğundan dolayı dönüşümlü bir şekilde uyudukları şikâyetinde bulunmuşlardır. İdare, Kurumun, kapasitesinin çok üzerinde mahpus barındırdığını, mahpusların suç türüne göre koğuşlara yerleştirildiğinden koğuşlardaki yoğunlukların farklı olduğunu belirtmiştir.

18. Kurumda bir hasta ve engelli koğuşu ile bir sigara içilmeyen koğuş bulunmaktadır.

19. Koğuşlardan bir tanesinin, mahpus sayısının fazlalığı nedeniyle atölyeden koğuşa çevrildiği, koğuşun çatı katında yer aldığı ve havalandırma alanı bulunmadığı, mahpusların işçi koğuşunun havalandırma alanını kullandığı öğrenilmiştir. Ziyaret tarihinde söz konusu koğuşta 37 mahpus bulunduğu ancak koğuşta yalnızca 6 dolabın mevcut olduğu ve mahpusların bu dolapları ortaklaşa kullandığı gözlemlenmiştir. Koğuşta 2 banyo ve 2 tuvalet bulunmakla birlikte, tuvalet kapılarından birinin bozuk olduğu görülmüş; mahpuslar da biri tuvaleti kullanırken bir başkasının kapıyı tutması gerektiğini ifade etmiştir. Duş alanlarının ise kapılarının olmadığı ve kapı kısımlarının çarşafı kapatılarak mahremiyetin sağlanmaya çalışıldığı görülmüştür. Duş alanları ile koğuş arasında kot farkı olması ve duşlarda kapı bulunmaması nedeniyle duştaki suyun koğuşa aktığı görülmüştür. Koğuşun çatı katında bulunması, tavanın zeminden yüksek olması ve koğuş pencerelerinin tavana yakın şekilde konumlandırılması nedenlerine bağlı olarak koğuş içerisinde hava sirkülasyonunun yeterince sağlanmadığı; içerisinde sigarada içilen koğuşun oldukça havasız olduğu gözlemlenmiştir. İdareyle yapılan son görüşmede koğuştaki banyo ve tuvaletlerdeki eksiklikler ile havalandırmaya ilişkin sorun iletilmiş; İdare de ziyaret tarihinden hemen sonra eksikliklerin giderilmesi için maliyet hesaplaması yaparak gerekli ödeneğin tahsis edilmesi için Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne resmi yazı yazmıştır.

20. İdare, her mahpusa 1 adet yatak, 1 adet nevresim takımı, 1 adet yastık ve 1 adet battaniye verildiğini ifade etmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar; her mahpusun yatak, yastık, nevresim ve battaniyesinin olduğunu ifade etmiştir. Söz konusu durum Ziyaret Heyeti tarafından yapılan koğuş ziyaretlerinde de müşahede edilmiştir. Ancak ziyaret sırasında birçok koğuşta her mahpusun dolabının olmadığı, bu yüzden de bazı dolapların birden fazla mahpus tarafından ortaklaşa kullanıldığı görülmüştür. Koğuşlarda, mahpuslara ait buzdolabı, televizyon, semaver, çekmecedik, masa, sandalye gibi eşyaların da olduğu görülmüştür.

21. Ziyaret Heyetinin engelli koğuşunda yaptığı incelemede, koğuşun tek katlı olduğu, uyuma alanı ile ortak alanının aynı yerde bulunduğu, koğuş tuvaletinin engelli bireylerin ihtiyaçlarına uygun şekilde tasarlandığı ancak banyonun engelli bireylerin kullanımına uygun olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca koğuşta bulunan akondroplazi³ hastası bir mahpusun, boyunun kısalığı nedeniyle lavaboya yetişemediği, lavaboyu kullanırken diğer mahpusların yardımına ihtiyaç duyduğu öğrenilmiştir. Ziyaret Heyeti söz konusu durumu İdareye iletmış, İdare de ziyaret tarihinden hemen sonra koğuş banyosunu engelli bireyler için kolaylaştırıcı

³ Halk arasında cücelik olarak bilinen bir tür kemik büyüme bozukluğu hastalığıdır.

fiziki donanımla donatmış, akondroplazi hastası mahpus için de koğuştta bulunan iki lavabodan birini, söz konusu mahpusun yetişebileceği seviyeye konumlandırmış ve konuya ilişkin görselleri Heyetle paylaşmıştır.

22. Koğuşların temizliği mahpuslar tarafından gerçekleştirilmektedir.⁴ İdare, maddi durumu yetersiz olan mahpusların temizlik ürünlerinin ücretsiz olarak temin edildiği bilgisini vermiştir. Görüşme yapılan mahpuslar, koğuş temizliğinde kullanılan hijyen malzemelerini kantinden satın aldıklarını ancak kantinde kireç çözmeye yarayan malzeme satılmadığını, bu nedenle lavabo ve özellikle de semaver temizliği (suların kireçli olması nedeniyle semaverlerin kireç tuttuğu ve tıkanığı) konusunda sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Ziyaret Heyetinin kantinde yaptığı incelemede kantinde kireç çözmeye yarayan malzeme satılmadığı görülmüştür. Söz konusu durum İdareye iletilmiş, İdare ürünün tedarik edilip kantinde satışa sunulacağını ifade etmiştir.

23. Ziyaret Heyetinin koğuş ziyaretleri sırasında, koğuşlardaki havalandırma bahçeleri başta olmak üzere, ortak yaşam alanı, dolap içleri ve altları ile yatakhane bölümünde çok sayıda böcek olduğu görülmüştür. İdare, haşere sorunuyla yakından ilgilendiklerini bu kapsamda özellikle Efeler Belediyesinden Kurumun ilaçlanmasına ilişkin talepte bulduklarını, talep üzerine belediye ekiplerinin Kurumda ilaçlamalar yaptığını fakat sorunun çözülemediğini ifade etmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan evrak incelemesinde, İdarenin müteaddit defalar Efeler Belediye Başkanlığına haşere ilaçlaması için resmi yazı yazdığı, resmi yazıya istinaden Belediye ekiplerinin Kurumda düzenli olarak ilaçlama yaptığı, 2024 yılı içerisinde Belediye tarafından farklı tarihlerde 4 defa ilaçlama yapıldığı tespit edilmiştir.

24. Kurumda doku hasarı ve travma önleyici oda⁵ bulunmamaktadır.

25. Kurumda 7/24 esasına göre kayıt yapan toplam 143 adet güvenlik kamerası bulunmakta olup, kameralar IP⁶ ve analog⁷ olmak üzere 2 farklı kamera sistemi özelliklerini taşımaktadır. Kameraların 73 tanesi IP kamera sistemine bağlı iken, 70 tanesi analog kamera sistemine bağlıdır. Koğuşlarda kamera bulunmamakla birlikte, koğuş havalandırma bahçelerinde kamera mevcuttur. Ziyaret Heyetinin kamera kontrol odasında yaptığı

---

⁴ 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Sağlığın korunması kurallarına uyma başlıklı 27. maddesi; "Hükümlü, sağlığının korunması ve salgın hastalıkların önlenmesi için gerekli ve alınmış tedbirlere uymak, kişi sağlığı için tehlike doğuran durumları gecikmeksizin kurum yönetimine bildirmek, kendi ve içinde yaşadığı ortamın temizliğine uygun davranışlar göstermek zorundadır."

⁵ Yumuşak oda ve süngerli oda olarak da bilinmektedir.

⁶ IP Kamera, üzerinde bulunan sensörler sayesinde görüntüyü yakalayıp bu görüntüleri dijital veriye çevirdikten sonra ađ (network) yardımıyla yetkilendirilmiş kullanıcılara ileten görüntüleme sistemidir.

⁷ Analog kameralar ise IP kameralara göre daha düşük kaliteye sahip olmasına rağmen düşük ışık koşullarında daha iyi performans sağlayabilen, tek başına çalışamayacak olup DVR cihazına ihtiyaç duyan ve koaksiyel kablo üzerinden çalışan görüntüleme sistemidir.

incelemede, birkaç kameranın çalışmadığı, bazı kameraların izleme sırasında görüntülerinin gittiği, açık ve kapalı spor salonu, mahpus kabul girişi gibi bazı alanlarda kör noktaların olduğu gözlemlenmiştir. İlgili teknik personel rüzgâr, kuş konması gibi dış etmenler nedeniyle ara ara bazı kameralarda kesintilerin yaşanabildiğini, Kurum elektrik altyapısında da bazı sorunlar olduğunu bundan dolayı bazı zamanlar kameraların kayıt yapmadığını ifade etmiştir. IP sistemine bağlı kameraların geriye dönük 32 gün, analog sistemine bağlı kamera kayıtlarının ise 4 ay 13 güne kadar izlenebildiği tespit edilmiştir. Ziyaret Heyetinin yaptığı incelemede Kurum İdaresinin kamera sistemine ilişkin olarak Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne hitaben farklı tarihlerde resmi yazılar yazdığı, yazılarda kamera görüntülerinin net olmaması ve kamera sayısının yetersiz olması hususlarına yer verilerek ödenek talebinde bulunulduğu anlaşılmıştır.

26. Kurumda çamaşırhane bulunmamaktadır. Ancak Kurum İdaresi tarafından kadın mahpuslara 2 adet çamaşır makinesi tahsis edilmiş olup kadın mahpuslar çamaşırıklarını buradaki makinalarda yıkamaktadır. Erkek mahpusların ise çamaşırıklarını kantinden aldıkları leğenlerde, elde yıkadıkları görülmüştür. İdare, mahpuslara ait nevresim ve battaniyelerin Kurum tarafından düzenli aralıklarla yıkatıldığı bilgisini vermiş, görüşme yapılan mahpuslar da İdarenin bu beyanını teyit etmiştir.

27. Mahpuslar Kurumda 7/24 temiz suya erişim sağlayabilmektedir. Sıcak suyun ise her gün sabah ve akşam birer saat olmak üzere toplam iki saat verildiği bilgisi İdare tarafından paylaşılmıştır. Mahpuslar da sıcak suyun; sabah bir saat ve akşam bir saat şeklinde sağlandığını ifade etmiştir. Görüşme yapılan mahpuslardan bazıları koğuşlarındaki kişi yoğunluğundan dolayı iki saatlik sıcak suyun yeterli olmadığı ve koğuşta bulundurulmuş kova sayısının sınırlı olmasından dolayı sıcak suyu depolayamadıkları şikâyetinde bulunmuştur. Koğuş ziyaretleri sırasında birçok koğuşta kapasitenin üzerinde mahpus kaldığı, bazı koğuşlarda mahpus sayısının 40'ın üzerinde olduğu ve erkek mahpusların çamaşırıklarını elde yıkadığı hususları göz önünde bulundurulduğunda günlük 2 saat sıcak su verilmesinin özellikle kalabalık koğuşlar için yetersiz olduğu değerlendirilmiştir.

28. Koğuş havalandırma bahçesi kapılarının açılış ve kapanış saatlerinin mevsim şartlarına göre değiştiği, genel uygulamanın kapıların sabah sayımında açıldığı ve hava kararmadan önce de kapatıldığı şeklinde olduğu bilgisi İdare tarafından verilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar, havalandırma alanlarının saat 07.30'da açıldığını ve akşam havanın kararmasıyla birlikte kapandığını ifade etmiştir.

29. Kurumun ısıtılması, doğalgaz yakıtı kullanılan kalorifer sistemi aracılığıyla sağlanmaktadır. Mahpuslar, ısınma ile ilgili problemlerinin olmadığını, kış aylarında sistemin

düzenli olarak çalıştığını ve havaların soğumasıyla birlikte sistemin faaliyete geçirildiğini aktarmıştır.

30. Koşullarda acil durum butonları olduğu görülmüş, butonların çalıştığı Ziyaret Heyeti tarafından test edilmiştir.

31. Eş görüşme odalarının düzenli ve temiz olduğu, her odada banyo, tuvalet, elbise dolabı, koltuk bulunduğu ayrıca şampuan ve hijyen malzemelerinin olduğu gözlemlenmiştir. Odalardaki banyolarda sıcak su imkânı bulunduğu ve banyoların temiz olduğu gözlemlenmiştir. Eş görüşme odalarındaki çağrı butonlarının çalıştığı Ziyaret Heyeti tarafından test edilmiştir. Yapılan evrak incelemesinde son bir yıl içerisinde 127 mahpusa eş görüşme ödülü verildiği ve ödül süresinin 3 saat şeklinde kullandırıldığı tespit edilmiştir.

32. İdare, kantinde satılan ürünlerin listelerinin ve satış fiyatlarının güncel olarak koşullara dağıtıldığı bilgisini vermiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmede mahpuslar, kantin ürünlerine erişimde herhangi bir sorun yaşamadıklarını ancak kantinde ürün çeşitliliğinin az olduğunu, terlik, iç çamaşırı gibi ürünlerde beden bulmakta sıkıntı yaşadıklarını, sebze ve meyve satışlarında fiyatı önceden bilemediklerini belirtmişlerdir. Ziyaret Heyetinin kantinde yaptığı incelemede, kantindeki ürün çeşidinin oldukça fazla olduğu, temel ihtiyaç maddesi olarak kabul edilen ürünlerin satışının yapıldığı, ürünlerin son kullanma tarihlerinin geçmediği, bozulma özelliği olan ürünlerin uygun saklama koşullarında muhafaza edildiği ancak kadın iç çamaşırı satışının olmadığı gözlemlenmiştir. İdare kadın iç çamaşırlarının dış kantin aracılığıyla sağlandığını, meyve-sebzeye ilişkin olarak taleplerin önceden toplandığını, miktara göre fiyat alındığını dolayısıyla önceden fiyat verilmesinin mümkün olmadığını ifade etmiştir.

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

33. İdare, Kuruma hükmü kesinleşerek, tutuklanarak veya başka ceza infaz kurumlarından nakil yoluyla gelen mahpusların aramalarında, tek kullanımlık önlük verilerek kişinin arama odasına alındığı, öncelikle bedenin üst kısmındaki giysilerin çıkartıldığı, bedenin üst kısmındaki giysiler giyildikten sonra bedenin alt kısmındaki giysilerin çıkartılarak aramayı yapıp tamamladıkları, mahpusa ait tüm eşyaların X-Ray cihazından geçirilerek kontrol edildiği bilgisini vermiştir. Görüşme yapılan mahpuslar İdarenin konuya ilişkin verdiği bilgileri doğrulamışlardır. Ziyaret Heyetinin arama odalarında yaptığı incelemede, odalarda mahremiyeti korumak için kamera olmadığı görülmüştür. Odalarda önlük olduğu ayrıca kamera kayıtlarında yapılan incelemede Kuruma gelen mahpuslara arama sırasında önlük verildiği tespit edilmiştir.

34. İdare, Kuruma kabulü yapılan mahpuslara hakları ve yükümlülükleri konusunda yazılı ve sözlü olarak bilgilendirme yapıldığı, Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan Hükümlü ve Tutuklu El Kitabının verildiği bilgisini paylaşmıştır. Söz konusu kitabın çok sayıda kopyasının mahkûm kabul bölümünde olduğu Ziyaret Heyeti tarafından görülmüştür. Ancak Ziyaret Heyetinin koğuş ziyaretleri sırasında mahpusların büyük çoğunluğunda ilgili kitabın bulunmadığı öğrenilmiştir.

35. İdare, mahpusların Kuruma ilk girişlerinde; İdare ve Gözlem Kurulunun mahpus dosyası üzerinde yaptığı incelemelerden sonra mahpusun suç tipine uygun koğuşa veya odaya yerleştirildiğini ifade etmiştir. Ziyaret Heyetinin yaptığı koğuş ziyaretlerinde aynı suç grubuna mensup mahpusların aynı koğuşlarda kaldığı, tutuklu ve hükümlü mahpusların ayrı koğuşlarda barındırıldığı anlaşılmıştır.

36. İdare, sayımların sabah ve akşam olmak üzere günde 2 defa koğuş içerisinde yapıldığı bilgisini vermiş; görüşme yapılan mahpuslar da söz konusu durumu teyit etmiştir.

37. İdare, mahpus dilekçelerinin, sabah sayımında dilekçe kontrolü yapan görevliler tarafından günlük olarak alındığı, dilekçenin konusu ve mahiyeti açısından tasnif edilerek sorumlu infaz ve koruma baş memurları tarafından ilgili birimlere havale edildiği, talep olması durumunda dilekçe çıkış numaralarının mahpuslara verildiği bilgisini vermiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde bazı mahpuslar, dilekçelerin sabah sayımı sırasında görevliler tarafından toplandığını ancak kendilerine herhangi bir takip numarası verilmediği için Kurum içi dilekçelerin ilgili yerlere ulaşip ulaşmadığını, Kurum dışı dilekçelerin ise çıkış yapıp yapmadığını bilemediklerini ifade etmişlerdir. Ziyaret Heyetinin dilekçelerin toplandığı infaz biriminde yaptığı incelemede, toplanan dilekçelerin Ulusal Yargı Ağı Projesine (UYAP) kaydedildiği, Kurum İdaresine hitaben yazılmış dilekçelerde, dilekçeyi toplayan infaz ve koruma memurunun dilekçe sahibiyle görüşerek dilekçe içeriğini kısaca dilekçe kâğıdına not edip imzaladığı görülmüştür.

38. Görüşme gerçekleştirilen mahpusların neredeyse tamamı, infaz ve koruma memurlarının kendilerine yönelik davranışlarından memnun olduklarını, sorunlarını çözmekte kendilerine yardımcı olduklarını, kendilerine karşı fiziksel veya sözlü herhangi bir kötü muamele durumunun söz konusu olmadığını, Kurum müdürüyle kolaylıkla görüşebildiklerini ifade etmiştir.

C. Beslenme

39. İdare, yemeklerin günlük iâşe bedeli kapsamında verildiğini, yemeklerin Aydın Açık Ceza İnfaz Kurumunda pişirilerek getirildiğini, yemeklerin miktarı ve çeşitliliğine önem verildiğini, yemeklerin bir kişinin günlük olarak alması gereken kalori ihtiyacı gözetilerek hazırlandığını belirtmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpusların büyük çoğunluğu, yemeklerin tadının lezzetli, miktarının ise yeterli olduğunu ifade etmiştir. Bazı mahpuslar etli yemeklerdeki et miktarının az olduğunu, koğuşlar arası eşit bir dağılımın yapılmadığı şikâyetinde bulunmuştur. Ziyaret Heyetinin yemekhanede yaptığı incelemede Açık Ceza İnfaz Kurumundan gelen yemeklerin koğuştaki kişi sayısı dikkate alınarak eşit bir şekilde bölüştüğü ve yemek dağıtımını yapan görevlilerin eldiven, maske ve bone taktığı gözlemlenmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından, inceleme sırasında öğle yemeği kurum personeliyle birlikte yenilmiş ve öğle yemeğinin lezzeti ve doyuruculuğu Heyet tarafından yeterli bulunmuştur.

40. Görüşme yapılan mahpuslar haftalık yemek listelerinin Kurum kanalından yayınlaması talebinde bulunmuştur. Söz konusu talep Ziyaret Heyeti tarafından İdareye iletilmiş, İdare de talebi olumlu karşılayarak yerine getirileceğini ifade etmiştir.

41. İdare, özel beslenme ihtiyacı olan mahpuslar için durumlarına uygun yemekler hazırlandığı bilgisini vermiştir. Görüşme yapılan mahpuslar, özel beslenme ihtiyacı olan mahpuslara yönelik olarak durumlarına uygun diyet yemeklerin verildiğini ifade etmiştir. Ayrıca yemek listelerinde yapılan incelemede anne yanında kalan çocuklara özel çocuk menüsü hazırlandığı görülmüştür.

42. İdare, mahpusların içme suyu ihtiyacının şebeke suyuyla karşılandığı buna ek olarak mahpusların kantinden de içme suyu temin edebildikleri bilgisini paylaşmıştır. Ziyaret Heyetinin yaptığı evrak incelemesinde, Kurumda kullanılan suyun analizinin düzenli olarak yapıldığı, en son analizin Kurum İdaresinin talebi üzerine İl Sağlık Müdürlüğü tarafından 18/1/2024 tarihinde yapıldığı ve analiz sonucunun 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmeliğe uygun olduğu tespit edilmiştir.

D. Sağlık Hizmetleri

43. Kurumun sağlık biriminde; 1 hekim, 1 diş hekimi ve 5 sağlık personeli ve 6 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır. Hekim ve bir sağlık personeli, İl Sağlık Müdürlüğü tarafından görevlendirmiş olup haftanın 5 günü (Salı ve Perşembe öğleden sonraları hariç)

Kurumda hizmet vermektedir. Diş doktoru ve 4 sağlık personeli Kurumun kendi personeli olup haftanın 5 günü mesai saatleri içerisinde hizmet vermektedir.

44. İdare, mahpusların muayene taleplerini dilekçeyle ilettikleri, bütün taleplerin karşılandığı, günlük ortalama 90 hastanın muayene edildiği, acil durumlarda dilekçe olmaksızın hastaların doğrudan revire çıkarıldığı, kronik hastalığı bulunan mahpusların düzenli olarak kontrollerinin yapıldığı, mahpusların kullanmaları gereken ilaçların doktor tarafından reçete edilerek personel tarafından temin edildiği ve hastalara teslim edildiği bilgisini vermiştir. Görüşme yapılan mahpuslar da İdarenin duruma ilişkin açıklamalarıyla aynı yönde beyanda bulunmuştur.

45. İdare mahpuslara bırakılması sakıncalı olan ilaçların personel tarafından günlük olarak kontrollü bir şekilde verildiği bilgisini paylaşmıştır. Sağlık personeliyle yapılan görüşmede, ilaçların temin edilmesi konusunda herhangi bir problem yaşanmadığı ifade edilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar kendilerine reçete edilen ilaçların, aynı gün ya da bir sonraki gün temin edildiğini, kronik rahatsızlıkları sebebiyle düzenli olarak kullandıkları ilaçları yanlarında bulundurmalarına İdare tarafından izin verildiğini, kırmızı ve yeşil reçeteli ilaçlar ile takibi gereken ilaçların ise imza karşılığında görevli infaz ve koruma memurunca doz doz olacak şekilde kullanıldığını ifade etmiştir. Sağlık personelinin kırmızı ve yeşil reçeteli ilaçların kullanımını ile ilgili ayrı bir defter tuttuğu görülmüştür.

46. Hekim ve mahpuslarla yapılan görüşmelerde, Kurumda uyuz salgını olduğu ve bazı koşullarda uyuz hastalığına yakalanan mahpusların bulunduğu anlaşılmıştır. İdare, uyuz hastalığıyla ilgili mahpusların bilgilendirildiğini ve kendilerine ilaç tedarik edildiğini beyan etmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan koğuş ziyaretlerinde, uyuz hastalığına yakalanmış mahpuslara uyuz tedavisinde kullanılan losyon, şampuan ve ilaçların verildiği ancak hastaların diğer sağlıklı mahpuslardan izole edilmediği gözlemlenmiştir. Ayrıca Ziyaret Heyetine katılan doktor tarafından uyuz hastalığına yakalanan mahpusların kıyafetlerinin hastalığın yayılmasının önlenmesi ve tedavisinin gerçekleşmesi için belirli bir sıcaklığın üstünde⁸ yıkanması gerektiği, mahpusların elbiselerini düşük sıcaklıktaki suyla elde yıkamalarının hastalığın kontrol altına alınmasını zorlaştıracağı değerlendirilmiştir.

47. Ziyaret Heyeti tarafından sağlık servisinde yapılan incelemede, muayene taleplerinin tamamının karşılandığı, sağlık talebine ilişkin dilekçelerin düzenli olarak

---

⁸ Yüksek sıcaklık, uyuz mikrobu ve yumurtalarının ölmesine yardımcı olur ve böylece hastalığın yayılması engellenir. Uyuşlu kıyafetlerin 60 derece ve üzerinde yıkanması gerekir.

<https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/haberler-11/uyuz-nedir.html>

arşivlendiği ve elektronik ortama işlendiği, serviste acil bir müdahale için gerekli teçhizatın olduğu, kullanılan ilaçların son kullanma tarihlerinin geçmediği görülmüştür.

48. İdare, hekim tarafından hastaneye sevki uygun görülen mahpusların jandarma personeli tarafından hastaneye götürüldüğü bilgisini paylaşmıştır.

49. Diş servisinde; diş çekme, dolgu ve diş temizleme gibi tedavi hizmetleri verilmekte olup bunun için gerekli ekipman mevcuttur. Mahpusların dosyalarının ve muayene taleplerine ilişkin dilekçelerin düzenli bir şekilde tutulduğu ve muayene taleplerinin karşılandığı tespit edilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar diş muayene ve tedavilerinin sorunsuz bir şekilde yapıldığını belirtmiştir.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

50. İdare, Kurumun psikososyal servisinin dilekçe talepleri doğrultusunda haftalık ortalama 50 bireysel görüşme yaptığı bilgisini paylaşmıştır. İdare ayrıca psikososyal servisin mahpuslara yönelik grup çalışmaları yaptığı, bu kapsamda öfke kontrolü, madde bağımlılığıyla mücadele ve tahliye sonrası yaşam programları ile tiyatro ve film gösterimleri, spor müsabakaları, tiyatro kursu gibi aktiviteler düzenlediği bilgisini paylaşmıştır. Kendileriyle görüşme yapılan mahpuslar, psikoloğa çıkma taleplerinin karşılandığını, psikologla bireysel görüşmeler yaptıklarını, psikoloğun zaman zaman grup çalışmaları da düzenlediğini ifade etmiştir. Kadın mahpuslar, psikososyal servisin anne refakatinde kalan çocuklar ile düzenli olarak ilgilendiğini ve annelerle düzenli görüşmeler yaptığını belirtmiştir.

51. Psikososyal servisin, Kuruma yeni gelen mahpuslara yönelik İlk Görüşme Formu düzenlediği buna ek olarak her mahpus özelinde detaylı bilgilerin yer aldığı Araştırma ve Değerlendirme Formu oluşturduğu anlaşılmıştır.

52. Ziyaret Heyetinin yaptığı evrak incelemesinde, psikososyal servisin, psikofarmakolojik tedaviye ihtiyaç duyan mahpusların psikiyatri sevkini gerçekleştirdiği ve takibini yaptığı, kriz durumunda olan (kendine zarar verme ya da yakınlarından birisinin kaybı gibi durumlarda) mahpuslarla özel görüşmeler yaparak psikolojik destek sağladığı, intihar ve risk grubunda olan mahpuslarla takip esaslı psikososyal bireysel görüşmeler yaptığı anlaşılmıştır.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler

53. İdare, sportif faaliyetler kapsamında her koğuşun bir hafta açık spor salonuna, bir hafta kapalı spor salonuna çıktığı bilgisini vermiştir. Görüşme yapılan mahpuslar, bir hafta kapalı spor salonuna, bir haftada açık spor salonuna çıkarıldıklarını ifade etmişlerdir.

54. Ziyaret Heyetinin açık ve kapalı spor salonlarında yaptığı incelemede, kapalı spor salonunda futbol, basketbol, voleybol ve masa tenisi oyunları için gerekli ekipman bulunduğu görülmüştür. Açık spor salonun ise futbol oynamaya elverişli olduğu, saha kenarında yürüyüş alanı ve oturmak için ekipman bulunduğu fakat saha zemininde deforme olan yerlerin olduğu görülmüştür.

55. Koğuşlarda bulunan televizyonlarda müzik, sinema, spor, haber ve belgesel kanalları dâhil olmak üzere 25 televizyon kanalının mevcut olduğu görülmüştür. Görüşme yapılan mahpuslar sinema kanalında sürekli aynı filmlerin oynatıldığını belirterek farklı filmlerin oynatılması talebinde bulunmuştur. Ziyaret Heyeti söz konusu talebi İdareye iletmiş, İdare ise talebi olumlu karşılayarak gerekli çalışmanın yapılacağını ifade etmiştir.

56. Kütüphanede bir öğretmen ve bir infaz ve koruma memuru çalışmaktadır. İdare, Kurum kütüphanesinde 4474 kitabın olduğunu ve Kültür ve Turizm Bakanlığı ile yapılan protokol neticesinde mahpusların Aydın İl Halk Kütüphanesinde bulunan kitaplardan da yararlanabildiğini ifade etmiştir.

57. İdare ayrıca mahpusların haftalık olarak bir kitap Kurum kütüphanesinden, bir kitap da İl Halk Kütüphanesinden alabildiklerini, kendilerine ait dini kitap ve sözlük hariç yanlarında beş adet kitap bulundurulabileceği bilgisini vermiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde; mahpuslar İdarenin verdiği sayılara ilişkin bilgileri doğrulamış, kitaplara erişim konusunda herhangi bir engelle karşılaşmadıklarını ve ilgili personelin kendilerine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Yabancı mahpuslar ise kütüphanede yabancı dilde kitap bulunmadığını dolayısıyla kütüphane hizmetlerinden faydalanamadıklarını ifade etmişlerdir. Ziyaret Heyetinin Kurum kütüphanesindeki incelemesinde; mahpuslara dağıtımı yapılan kitapların düzenli olarak kayıt altına alındığı ancak dini kitaplar haricinde kütüphanede yabancı dilde kitap bulunmadığı gözlemlenmiştir. Ziyaret Heyetinin koğuş ziyaretlerinde, Kurum kütüphanesi ve İl Halk Kütüphanesinde bulunan kitapların listelerinin koğuşlara dağıtılmış olduğu görülmüştür.

58. İdare; açık öğretim fakültesi, açık öğretim lisesi ve açık öğretim ortaokulu kaydı olan 187 öğrenci bulunduğu bilgisini vermiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, Kurum İdaresinin ders kitaplarının tedariki ve sınavlara girilmesi noktasında kendilerine yardımcı olduğunu ifade etmiştir.

59. Kurumda atölye çalışmaları kapsamında fırın ve terzi atölyesi bulunmaktadır. Fırın atölyesinde 2 usta, 8 kalfa olmak üzere toplam 10 mahpus; terzi atölyesinde ise 2 mahpus

çalışmaktadır. Görüşme yapılan çalışanlar, atölyede çalışmaya başlamadan önce iş sağlığı ve güvenliği eğitimi aldıklarını ifade etmişlerdir.

60. Kurumda 17 mahpusun katılım sağladığı resim kursu ve 24 mahpusun katılım sağladığı tiyatro kursu faaliyeti bulunmaktadır. Görüşme yapılan mahpuslar, Kurumda sosyal etkinliklerin çok az olduğunu, kurslara katılım taleplerinin reddedildiğini ifade etmişlerdir. Kurumda barındırılan mahpus sayısı göz önünde bulundurulduğunda düzenlenen kurs sayısının ve kurslardan yararlanan mahpus sayısının yetersiz olduğu Ziyaret Heyeti tarafından değerlendirilmiştir.

61. Kurumda, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı 2 vaiz görev yapmaktadır. Vaizlerin haftanın dört günü Kurumda bulunduğu anlaşılmıştır. Ziyaret Heyetinin vaizlerle yaptığı görüşmede; vaizler, koğuşlara ziyaretler gerçekleştirdiklerini ve talep eden mahpuslarla kendi odalarında bireysel görüşmeler yaptıklarını ifade etmiştir.

G. Dış Dünya İle Etkileşim

62. Kurumda 22 adet ankesörlü telefon bulunmaktadır. Kurumda ayrıca Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu projesi kapsamında görüntülü görüşme sistemi de mevcuttur. İdare, mahpusların yakınlarıyla haftada 30 dakika görüntülü görüşme yaptığı bilgisini vermiştir. Görüşme yapılan mahpuslar, İdarenin görüşme süresiyle ilgili verdiği bilgilerle aynı yönde beyanda bulunmuş ve bu konuda herhangi bir kısıtlamayla karşılaşmadıklarını ancak sistem arızası nedeniyle görüşmelerin sık sık kesintiye uğradığını ve görüşmenin kesilmesi halinde görüşme hakkının kaybedildiğini ifade etmiştir. İdare, sistemden kaynaklı arızalardan dolayı görüşmenin kesilmesi durumunda görüşme hakkının kaybedilmesi gibi bir durumun söz konusu olmadığını, bu konuya büyük hassasiyet gösterdiklerini iddiaların gerçeği yansıtmadığını ifade etmiştir. İdare ayrıca görüntülü görüşme hakkı olmayan mahpusların yakınlarıyla haftada 10 dakika sesli telefon görüşmesi yaptığını belirtmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar, İdarenin sesli telefon görüşmeleriyle ilgili verdiği bilgileri teyit etmiş ve bu konuda herhangi bir kısıtlamayla karşılaşmadıklarını ifade etmiştir.

63. İdare, mahpusların ayda bir açık görüşe, üç defa da kapalı görüşe çıktıklarını ifade etmiştir. Görüşme yapılan mahpusların tamamı, görüş günlerinde ailelerinin Kurum dışında uzun süre bekletildiği ve Kurum dışında uygun bir bekleme alanının olmadığı, İdarenin önceden belirlenen programa uymadığı bu yüzden de görüşmelerin bazen bir saat bazen iki saat geç başladığı ve görüş sürelerinin 20-25 dakika yapıldığı şikâyetinde bulunmuştur. Söz konusu şikâyetlere ilişkin olarak, Ziyaret Heyeti tarafından geçmişe dönük açık görüş alanının kamera

kayıtları izlenmiş ve yapılan bir açık görüşün 28 dakika sürdüğü tespit edilmiştir. Ayrıca Ziyaret esnasında açık görüş için Kurumda bulunan bazı mahpus yakınlarıyla yapılan görüşmelerde, mahpus yakınları görüşlerin kendilerine bildirilen saatten yarım saat geç başladığını ancak Kurum dışında bekleme gibi durumun söz konusu olmadığını ifade etmişlerdir.

64. Ziyaret Heyetinin açık ve kapalı görüş alanlarında yaptığı incelemede, kapalı görüş alanlarının ferah ve temiz olduğu, görüşme yapılan telefonların çalıştığı görülmüştür. Açık görüş alanlarının genel olarak temiz ve ferah olduğu ancak bir açık görüş alanındaki masaların birbirine yakın konumlandırıldığı ve ailelerin dip dibe oturduğu gözlemlenmiştir.

65. Mahpuslar, avukat görüşme odasında avukatları ile görüşebildiklerini, bu konuda herhangi bir kısıtlamayla karşılaşmadıklarını beyan etmişlerdir. Ziyaret Heyeti tarafından avukat görüşme odalarında yapılan incelemede; odalarda kamera olmadığı görülmüş, odalardaki seslerin dışarıdan duyulmadığı test edilmiştir.

IV. TAVSİYELER

A. Değerlendirme

66. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum Müdürünün ve Kurum personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

67. Kurumda görevli personelin hizmet içi eğitim müfredatına, insan hakları ile BM'nin İşkence ve Diğer Zalimane, Gayriinsani, Küçültücü Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi (İstanbul Protokolü) başta olmak üzere işkence ve kötü muamele eğitimlerinin dâhil edilmesi,

68. Koğuşların ve ortak alanların düzenli olarak haşerelere karşı ilaçlanması, koğuş temizliğinin daha sık aralıklarla yapılması gibi önlemler başta olmak üzere haşere varlığına karşı gerekli bütün tedbirlerin alınması,

69. Her mahpusa dolap tedarik edilmesi,
70. Atölyeden dönüştürülen koğuşun tuvalet kapısının tamir edilmesi, koğuş banyolarına kapı takılması, banyodan koğuşa akan suyun engellenmesi ve koğuşta yeterli havalandırma koşullarının oluşturulması,
71. Kurumda mahpusların çamaşırlarını yıkatabilecekleri bir çamaşırhanenin kurulması,
72. Kurumda doku hasarı ve travma önleyici oda oluşturulması,
73. Kurumdaki kameraların kör noktaları bertaraf edecek şekilde tekrardan ayarlanması, bozuk olan kameraların tamir edilmesi, kamera eksikliğinin giderilmesi ve görüntüleri net olmayan kameraların görüntü kalitesi yüksek kameralarla değiştirilmesi,
74. Kurum kantininde kireç çözmeye yarayan ürün ve kadın iç çamaşırı satışının yapılması,
75. Sıcak su saatlerinin artırılarak her mahpusa ihtiyacını giderecek miktarda sıcak suyun düzenli olarak sağlanması,
76. Kuruma yeni giriş yapan mahpuslara Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan Hükümlü ve Tutuklu El Kitabının verilmesi,⁹
77. Uyuz hastalığına yakalanan mahpusların tedavilerinin daha etkin bir şekilde yapılması, hastalığın yayılmasının önlenmesi için gerekli bütün tedbirlerin alınması,¹⁰
78. Kütüphanede yabancı dilde yayın bulundurulması,¹¹
79. Açık spor salonunun zemininde deforme olan yerlerin tamir edilmesi,

---

⁹ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 22'nci Maddesi "Hükümlülere, kuruma alındıklarında uygulanacak iyileştirme çalışmaları, disiplin suçları ve cezaları, bilgi edinme ve şikâyet yolları, hak ve sorumlulukları gibi konular ile kurumdaki yaşam biçimine uyum sağlamaları için gereken bilgiler, kurum yöneticileri tarafından sözlü olarak anlatılır ve yazılı olarak tebliğ olunur."

¹⁰ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 96'ncı maddesi: "Hükümlünün, bir sağlık kuruluşu ya da cezaevi tabibince yapılan muayene ve teşhisi sonucunda, 1593 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde sayılan zührevi hastalıklar ile HIV virüsü taşıdığı tespit edilmesi hâlinde, durum ceza infaz kurumu müdürüne yazıyla gizli olarak bildirilir. Ancak bu hâlde de, kurum olanakları ölçüsünde cezaevi tabibi, bunların ilk tedavilerini yapar ve hastalığın yayılmasını önleyici tedbirleri alır. Gerekli görülmesi hâlinde diğer bulaşıcı hastalıklarla ilgili olarak da aynı tedbirler alınır. Söz konusu işlemlerin yürütülmesinde kişisel verilerin korunmasına azami hassasiyet gösterilir. Tedaviyi sağlayacak nitelikte özel bölümü bulunmayan kurumlardaki hükümlüler, derhal tedavisinin yapılabileceği sağlık kuruluşuna sevk edilir. Kurum idaresi tarafından, hastalığın yayılmasına engel olmak için gerekli önlemler alınır. Akciğer tüberkülozu, AIDS/HIV, uyuz, hepatit B ve C gibi bulaşıcı hastalıkları bulunan hükümlülerin nakli hâlinde, ilgili kurum müdürlüğüne derhal bilgi verilir."

¹¹ Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi (2012) 12 sayılı Tavsiye Kararı Kural 3: "Yabancı uyruklu tutuklu ve hükümlülere insan haklarına saygı gösterilerek ve özel durum ve bireysel ihtiyaçları göz önünde bulundurularak muamele edilmelidir."

80. Mahpusların sosyalleşmesi, bilgi ve görgülerinin artırılması amacıyla düzenlenen eğitim-öğretim kursları ile iş ve meslek kurslarının sayılarının artırılması,¹²

81. Açık görüş alanlarının birinde bulunan masa ve sandalyelerin sıklığına mahal vermeyecek şekilde konumlandırılması, açık görüşlerin planlanan saatlerde yapılması, açık görüş sürelerinin artırılarak mevzuatta belirlenen süre aralığında yapılmasına özen gösterilmesi¹³

hususları tavsiye edilmektedir.

2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiye

82. Kurumda kapasitenin üzerinde mahpus bulunduğundan sorununun çözümüne yönelik çalışmalar yapılması, bu kapsamda Kurumdaki nakil taleplerinin tekrardan değerlendirilmesi

hususunu tavsiye edilmektedir.

---

¹² Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 27.6: “Spor, oyunlar, kültürel faaliyetler, özel hobiler ve diğer boş zaman uğraşlarına imkân sağlanmalı ve mümkün olabildiğince mahpusların bu etkinlikleri organize etmelerine izin verilmelidir.”

¹³ Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik’in 10’uncu maddesi: “Ziyaret günleri ve saatleri ile bir hükümlü ve tutuklunun görüşebileceği ziyaretçi sayısı, kurumun fiziki yapısı ve kapasitesi dikkate alınarak, kurumca belirlenir. (Değişik fıkra:RG-14/9/2021-31598) Görüş süresi, yarım saatten az, bir buçuk saatten fazla olacak şekilde belirlenemez. Görüş süresi, görüşmenin fiilen başladığı andan itibaren işletilir. Çocuk hükümlü ve tutuklular için ziyaret süresi bir saatten az, üç saatten fazla olmamak üzere belirlenir.”